

Tõe Sõnumid

7. aastakõik.

Tallinnas, 1923.

Nr. 3.

„Mis siis kirjatundjad ütlevad, et Elias peab enne tulema?“
Kristuse jüngrid.

Kas Elias on tulnud?

Mis tähendab Malakia ütetus: „Vaata ma läkitan teile prohvet Elia, enne kui tuleb Jehowa päew, mis suur on ja väga kardetaw.“ Mal. 3, 23.

Kuninga Ahabi aegus elas üks vägew prohwet, Elias. Tema oli ustaw Jumalamees, tehes mitmeid wägeward tegusid Jehowa, Israeli Jumala nimel. Lõpetas, kui tema töö oli lõpetatud siin maa pääl, siis wõeti teda elawalt taewa. 2. Kun. 2, 11; Paul 68, 18. Pääle selle ei nähtud teda enam maa pääl. See on pühäs kirjäs wiimane teade tema kohta, kuni meie jõuame Malakia raamatuni Wana Seaduse lõpul. Sääal on ettekuulutatud, et seesama Elias saab jällegi tagasi tulema. Waata, ma läkitan teile prohwet Elia, enne kui tuleb Jehowa päew, mis suur on ja väga kardetaw.“ Mal. 3, 23.

Mis tähendab see prohwetikuulutus? Kas on sellega tõesti delbud, et seesama prohwet, keda lord illesse taewasse wõeti saab weel lord tagasitulema siia maapääle? See prohwetikuulutus, Elia tuleku kohta, on nii selge ja kindlakääratud, et mitmed piibliuurijad on olnud raskuses selle kohta, kuidas neid sõnu dieti seletada.

See prohwetikuulutus peaks iseäranis meile tähtis olema, sest see käib just meie aja kohta. Meie peame näha saama selle tähtsa ettekuulutuse täideminekut. See prohveti kuulutus näitab, et Elias peab ilmuma just „enne kui tuleb Jehowa päew, mis suur ja kardetaw.“ See ütetus on otsekoheseks näituseks selle wiimase suure päewa pääle, kui Kristus tuleb tagasi siia maapääle suure wäe ja auga. Meil on kindlad tõendused prohwetliku sõna alusel selle kohta, et see suur päew just meie ees on. (Matt. 24, 39); sellepärast on siis aeg tulnud, et prohwetikuulutus, Elia tuleku kohta, peab täide minema. Kõik inimesed peawad walmel olema, et tähelepanna ja aratunda ettekuulutatud Eliast. Kuid on küsimine, kus on see Elias praegu? Kuidas peaksime aratundma, kellest see prohwetikuulutus räägib? Uurime selle küsimise kohta Jumala sõna.

Juudid ootafid Eliast.

Sel ajal, kui Kristus maa pääl elas ootafid juudid Eliase tulekut. Malakia oli kirjutanud Elia tulekust mitu aastatada enne Kristuse sündimist. Ühenduses nende selle prohwetikuulutuse mõistmisega uskusid juudid, et Elias pidi enne nende juure tulema kui Messias,

Sel põhjusel küsifid lord jüngrid Kristuselt: „Mis siis kirjatundjad ütlemad, et Elias peab enne tulema?“ Matt. 17, 10. Paneme tähele tema selget wastust: „Aga mina ütlen teile, Elias on ju tulnud ja nemad ei ole teda tunnud, waid on temale teinud, mis nemad ial tahtnud.“ Tema ütles neile, et Elias on juba tulnud; ja rahwas ootas igal pool, et tema on nende keskel, aga nemad ei tunnud teda. Kellest rääkis Kristus, tähendades Elia pääle? — „Siis mõisifid jüngrid, et tema ristijast Johannesest nende wastu oli rääkinud.“ Salm 13.

Kristija Joannes — Elias.

Kristuse sõnadest on selgesti näha, et Jesus ütles ristia Joannese Elia olewat, kes pidi tulema enne Kristuse esimest tulekut. Tema oli ütelnud selgesti rahwale, et kui nemad tahawad wastu wõtta Joannese kuulutust, siis leiawad nemad ka Elia, kes pidi tulema. „Kristija Joannese päiwist siit saadil käiakse wägise taewariigi peale . . . Ja kui teie tahate wastu wõtta, tema on Elias, kes pidi tulema.“ Matt. 11, 12. 14.

Joan. 1, 19—23 leiame meie, et kui rahwas küsifid Joanneselt, kas tema on Elias, siis ta wastas „Pole mitte.“ Kuidas mõisime seletada seda wastupidi mõtet. Kas Johannes ei teadnud kes tema oli?

Kas Kristus ekfis tarwitades Malakia prohwetikuulutust? Wõi ehk räägib Piibel iseenele wastu?

Meie wastame esimese küsimuse pääle jaatawast ja kahe wiimase pääle eitawast. Kui meie wõrdleme püha kirja, siis selgub lõik. Luk. 1, 13 ja 17 salmis leiame, mis mõistes Johannes Elias oli. Aga ingel ütles tema wastu: „Ara larda, Sakarias, sest sinu palwe on kuulnud ja sinu naine Elisabet peab sulle poja ilmale tooma ja sina pead temale nime panema Joannes. Ja tema peab ta eel käima Elia waimus ja wäes, et ta pöörab isade südamed laste poole ja neid, kes sõnakuulmatad, õigete tarkuse poole, et ta walmistab Israndale ühe walmistatud rahwa.“ Joannes ei olnud mitte isikuna Elias. Tema ei olnud mitte see taewast tagasi tulnud Elias. Aga kuidas tema oli Elias? —

Tema oli sel wiisil Elias, et temal oli üks kuulutus Jumalast, mida pidi kuulutatama Elia waimus ja wäes. Juudid ootafid isikliku Eliast taewast mahatulewat. Nemad mõtlesid et Malakia ettekuulutus tähendab, et seesama

Elias kui isil, leda lord taewa wõeti, tuleb jälle maa pääle tagasi. Joannes tundis nende waateid selles asjas. Sellepärast, kui nad küsivad: „Oled sina Elias“? — see tähendas nende mõttes, oled sa see taewast tulnud Elias? — siis ainsam wastus, mis tema wõis anda, oli: „Ei!“

Kuid tema oli siiski see Malakiasst ettekuulutatud Elias, kes pidi enne tulema, kui Messias tuli.

Aridas oli Joannes Elias?

Miks pärast Joannes oli Elias, kes pidi tulema? — Seepärast et ta oli Jumalast ärawalitud üht teatud ülesannet täitma, näidates Kristuse esimise tulemise pääle, ja täites seega kindlat Malakia ja Jesaja ettekuulutust. Kui Kristus ütles rahwale, et ristija Joannes oli Elias, siis tähendas ta Malakia ettekuulutuse pääle, mis Joannes oma ülesande teostamisel täitis. „Sest see on seesama, kellest kirjutatud on: Waata mina läkitan oma ingli sinu palge eele, kes sinu teed sinu ees peab valmistama.“ Matt. 11, 10. See ütetus oli wõetud Malakia 3 p. 1. jalmist. Joannes täitis seda ettekuulutust. See tegi teda Eliast. (Matt. 11, 14) Joannes juhtis juutide tähelepanu Jesaja ettekuulutuse pääle (Jes. 40, 3), mis ta enda töö tähendusist seletas. Tema ütles: „Ma olen hüüdja heal lõrbes: Tehke tasaseks Issanda tee, nõnda kui prohwet Jesaja on ütelnud.“ Joan. 1, 23. Joannes oli see ettekuulutatud Elias, Kristuse esimise tuleku eel, sest tema tegi seda iseäralist tööd, mis oli ettekuulutatud prohwetidest.

Tema kahesugune missioonitöö.

Misugust iseäralist tööd tegi Joannes? — Seda wõib jaotada kahesugusesse läbielusje. 1. Tema valmistas teed. Tema isa Safarias, ütles et „ja pead Issanda palge eel käima, tema teed valmistama.“ Luf. 1, 76. 2. Tema valmistas rahwast. Ingel ütles et „ta valmistab Issandale ühe valmistatud rahwa.“ Luf. 1, 17.

See on tuntud ideaal, et enne kui Jesust ristiti ja tema enda awalikku tööd alustas, siis Joannes kuulutas Juda rahwale ühte iseäralist valmistamise kuulutust, wõlde: „Parandage meelt; sest taewariik on ligi tulnud.“ Matt. 3, 2. Need, kes wastuwõtsid tema kuulutust, olid walmis Kristust wastuwõtma kui tema ilmus kui Jumala ärawalitud. Teisel päewal seisis Joannes taas ja kats tema jüngeritest. Ja kui tema nägi Jesuse kõndivat, ütles tema. „Ennæ, see on Jumala Tall!“ Ja need kats jüngerit kuulsid teda rääkivat ja käisid Jesuse järel. Joan. 1, 35—37.

Tõnuaja eel tulew Elias.

Nüüd meie püüame leida ettekuulutatud Eliat, kes pidi ilmuma wiimasel ajal. Malakia paneb iseäralise tähtsuse Elia ilmumise pääle just „enne kui tuleb Jehowa päew mis suur ja kardetaw.“

Püha kirja uurimine teeb meile selget, et otjibes ja leida püüdes wiimaseaja Eliat, meie peame leidma ühe niisamasuguse iseäralise kuulutuse, Kristuse teise tulemise eel, nagu Jaanese kuulutus oli Kristuse esimise tuleku eel. Prohwet Malakia 3 p. 23. jalmis kirjutatud ettekuulutus läheb täide ühes liikumises wõi rahwas, kes saawad tegema niisamasugust tööd Kristuse teise tulemise eel, nagu seda tegi ristija Joannes Kristuse esimise tulemise eel. Kui Onnistegija tuli siia maapääle esimest korda, siis ei ilmunud ta mitte etteatamata. Üks auline täht walgustas taewast tema sündimise ajal. Kuus kuud ennem, kui Kristus alustas enda awalikku tööd, ilmus Joannes ja ütles rahwale, et Messias on ilmumisel. Joan. 1, 26—30. Ka tema teine tulek ei saa mitte maad leidma ilma sellekohase kuulutamiseta.

Kui Issanda päew läheneb, siis antakse sellele sündmuse eel üks sellekohane hoiatuse kuulutus. (Joel 2, 1)

Jumala rahwas teawad selle päewa lähenemist ja saawad maailma hoiatama tema tuleku läheduse kohta. (Ebr. 10, 25). Nõnda nagu Joannes oli maailmas Kristuse esimise tuleku teatajaks, niisama saab olema wiimasel ajal usklike inimesi, kes kõigile teada annawad tema teise tulemise lähedust.

Rahwas, kes tema tulekut ootawad.

Kui Kristus tuli esimest korda siia maapääle, siis oli Jumalal rahwast, kes walmis olid teda wastu wõtma. Waata kuidas need targad mehed tulid seda imelist last austama, kes oli sündinud Betlemma lantast! (Matt. 2, 1—11). Mõtleme kuidas Simon ja Anna, liitsid Jumalat, nähes seda imelist last Maria süles! Luf. 2, 25—28. Selleks ajaks, kui Kristus õpetama hakkas, valmistas Jumal rahwast Jesust wastuwõtma, kuue kuulise ettevalmistuse aja jooksul ristija Joanese „valmistamise tööd läbi. Jumala ärawalitsetud rahwa juur enamus ei wõtnud Jesust wastu. Joan. 1, 10.

Selleaegsed waimulikud ja suured jutlustajad tegid kõik mis võimalik, et rahwast talistada Kristust wastuwõtma. (Joan. 9, 22; 12, 42. 43; Matt. 23, 13)

(Järgneb)

Lõpu lähedus.

J. H. Evans

„Wahimees, ois palju weel ööd? Wahimees, ois palju weel ööd?“ Wahimees ütles: „Hommitu on tulnud ja öö ka: kui teie tahate otsida, otsige suure hoolega, pöörake ümber, tulge.“ Jes. 21, 11—12.

Pilt, mida need sõnad meile ettekujutavad, on üks linn, kus waht walwel on. Rahutumad kodanikud hüüawad tema wastu: „Wahimees, kas palju weel ööd?“ Üks köit, kas sõda linna ähwardab, kas hõmitust kuulutawad tormipilwed ööpimedust suurendawad, wõi rööwlietsalgad linna umbrusesse asuwad: igal juhumisel on siin jutt hirmul olemast kodanikust, keda tema hirm ei lasje magada ja kes järjest linna wahi poole pöörab küsimisega: „Wahimees, kas palju weel ööd?“

Wahimehe wastus on aga iseäralik, teatud mõttes korduma mõtteline. See on: „Hommit on tulnud ja öö ka; kui teie tahate otsida, siis otsige suure hoolega, pöörake ümber, tulge.“

Mõnda wastates wõtab waht wastutuse, linna ja ta rahwa elu eest, enda pääle. Tema ei loomita mitte küsijale rahule jääda wõi järelejätta asjade seisukorra kohta küsimast. Tema sõnadel on palju enam see mõte: „Armas kaaskodanik, sinu tähelepanelikkus rõõmustab mind. Tule jälle aeg-ajalt ja küsi minult, siis ma wastaan sul'e.“

Sa pead teadma, mis sel ööl sünnib. See pilt kujutab tõetruult Jumala koguduse eesõigusi Kristuse tuleku eel. Wahimehed peawad siis Jumala laste üle walwama ja neid selle aja hädaohutude eest hoiatama, milles nad elawad.

Uga sellest wastusest paistab ka wälja, et iga koguduseliikme kohus on isiklikult asjade tõelise seisukorra kohta selgusele jõuda ja ei mitte magada ega walwamise wastutust ainult wahitide hoolets jätta. Kuid mis siis, kui koguduseliikmed seda tähele ei paneks ja kui wahid magasiwad ning enda kohustused hooletusesse jätasiwad, tehes, nagu seda Ennistegija on järgmistel sõnadega kirjeldanud: Uga kui see kuri sulane omas südames mõtleb: „Minu isand wiibib tulla ja hakkab kaasulaksid peksma, ja sõõma ja jooma laukujatega; siis tuleb tema isand päewal, mil tema teda ei wota, ja tunnil, mil tema ei tea, ja lõhub teda ja annab temale ofa jalalikkudega; seal on hulgumine ja hammaste kiristamine.“ Matt. 24, 48—51. Mis küll siis saaks ühest hooletumast, magajast kogudusest, kui wahid hädaohu tunnil magasid ja

hoiatamise hooletusesse jätasid? Mis siis, kui need magasid selle elu muredest joobnud olles, wõi andudes maailma lõbustustele? Siis peaksid köit üheskoos hukka minema.

Meie leidmise enda kirjalohas ustawaid wahimehi ütlemat: „... kui teie tahate otsida, otsige suure hoolega; pöörake ümber, tulge!“ See on wastus mis Jumala sulased köigele küsijatele peaksid wastama, kes nende poole tulewad küsimustega: „Wahimees, kas palju weel ööd?“ Seda kirjalohhta wõib wäga kohaselt wiimase aja jaoks tarwitada. See sisaldab juhatusi maailmaaja lõpu jaoks. Tänu Jumalale, et tema sulaste seas ustawaid, walwajaid wahimehi on ja saab olema, kes küsijatele kristlastele kindlaid wastuseid selle pääle annawad kui kaugele öö on jõudnud ja kui ligi päew on tulnud.

Lõpu aeg.

Kas meie mõistame, mis laulit tahtis öelda järgnewa lausega:

„Pühalikud, tähtsad ajad,
On nüüd meitel praegu käes.“

Biibel õpetab meile selgesti, et see on suur eesõigus, elada wiimajel ajal ja näha köitide ilmliste asjade lõpuajajärku.

„Lõpu aeg“ on aeg, mille jooksul Jumal oma töö siin maa pääl lõpetab. Tema töö peab saama lõpetatud. Pühast kirjas nimetatakse ka seda aega wiimaseks ajaks. Kristuse tuleku eelsed märgid saawad awalikuks selle aja eel ja jooksul. Köit prohweeti kuulutusel, mis räägimad wiimasest ajast, tähendawad selle aja pääle ja lähewad täide selle aja jooksul. Lõpu aega wõime wõrrelda ühe suure teljega, kuhu palju harusi koondumad.

Köit neeb ettekuulutused jooksewad kokku selleks ajaks ja näitawad selgeste ainsama suure sündmuse pääle, mis Kristuse teine tulek on.

Selle „lõpuaja“ jooksul peab wiimane armu-kuulutus üle maailma kõlama. See on wiimane wõitlus pimeduse wõimude ja taewase wägede wahel.

Kogu inimkonna saatus otjustatakse selles palawas wõitluses. Kui lõpp tuleb, siis on kogudus wõimust saanud.

Jumala rahwas peab teadma aega.

Jumala rahwas peab teadma aega ja mõistma nende sündmuste tähendust. Jumala sõna teeb seda tema lastele awalikuks, mis teistele

mõistmata. Nii nagu Israeli rahva elumajades minewitus walguis oli, kui Egiptuse rahwast pimeduse nuhilus tabas, nõnda saab see ka wiimasel ajal olema Jumala rahwaga. Paulus kirjutab Tessalonika rahwale: „Aga wennad, aegadeist ja tundidest ep ole tarwis teile kirjutada; sest teie ise teate diete ja hästi, et Issanda päew tuleb kui waras öösel. Sest kui nemad ütlevad: Rahu on ja pole ühtegi hõda! siis tuleb äkiline hukatus uende peale, nõnda kui lapsewaew selle peale, kes käima peal on, ja nemad ei pease mitte.

Lõpu lähedus.

Waatame lord prohweiliste ettekuulutuste, pääle ja küsime säääl juures: „Wahimees, on palju weel ööd?“ Tulewiku ilma sündmusie kawa, mis prohwet Danieli raamatu teises ja seitsmendamas peatükis kirjeldatakse, näitab meile maailma kuningriikide tõusu ja langemist. Kõik need prohweiti kuulutused, säääl nimetatud rahwaste tõusu ja langemise kohta, on sõnasõnalit täide läinud, nõnda et meil ainult tarwis wiimase sündmuse täideminekut oodata, mis Kristuse teise tulemise ajaga kokku läheb. Selles

Uja märgid maal ja merel.

Aga teie, wennad, ep ole mitte pimeduses, et see päew teid peaks kui waras kinni saama.

Teie kõik olete walguise lapsed ja päewa lapsed; meie ep ole mitte öö ega pimeduse lapsed. Seepärast nüüd, ärgem magagem ka mitte kui teised, waid walwakem ja olgem kasi- nad.“ 1. Tess. 5, 1—6. Sellega ei ole siis Kristuse kogudus pimedas Kristuse tuleku kohta. Tema ei tea küll mitte Kristuse tuleku päewa; aga tema teab et lõpp ligi on ja tema teab selgeste praeguse aja sündmuste tähendust kui ka seda, mis saab maailma pääle tulema.

prohweiti kuulutuste ahelas sisaldum täidemine- mata sündmus on Jumala riigi tulek. Danieli raamatu 8 ja 9 peatükis ettekuulutatud sünd- mused kuuluwad ka kõik juba ajaloo walda ja maailm imestab neis awalikuts ja mud Jumala eelteadwuse üle.

See päätükk sisaldab ka 2300 öhtut ja hom- mitut, mis piibli ettekuulutustes kõige pikem prohweilik ajajärg on ja meid taewase püha- paiga puhastamise aja juure juhatab. See suur prohweiti kuulutamise järg läks täies 1844 a, kus taewases pühas paigas kõigepüham pait

awati. Nõnda on siis 78 aastat sellest möödas, kui taewases pühas paigas lohus algas.

Sellea on wiimane prohwetiteft ettekuulutatud ajajärg möödas. Ka kõik teised neis päättükides leiduwad üffitafjad, samuti ka 10 päättükis on juba ammu minewikus. Meie elame nüüd ajal, kus üheteistkümnendama päättükil wiimased salmid, milles lõuna ja põhja kuningateft jutt on, meie filmade ees täide lähewad. Sellele järgneb würst Mikaeli ülestõusmine, hirmus wiletsuse aeg ja Jumala rahwa ärapeastmine.

Nõnda siis on pea terve Tanieli raamat täide läinud prohwetil kuulutustena meie ees ja igal Jumala lapsel jääb üle oodata, mil würst Mikael üles tõuseb, raske aeg, nagu juba weel iialgi pole olnud, pääle algab millele Kristuse tulemine järgneb.

Kui meie ilmutamise raamatu siu tähelepaneme, selle üldjoontes, siis jõuame sellesamale waatepunktile, kui Tanieli raamatut uurides, nimelt: meie leiame endid kõige nende suurte prohwetil kuulutamise ahelikkude lõpul. Prohwetil kuulutamised seitsmest koguduseft, seitsmest pitserist, seitsmest pasunast, kui ka 12, 14, 17, 18 ja 19 päättükid on kas juba täide läinud, ehk lähewad praegu täide meie filmade ees. Ilmutamise raamatu teised osad käsitawad pääasjalikult sündmusi, mis pääle maakera uuelloomist sünnib. Sellest on ainult seitse wiimist nuhtlult wäljaarwatud, mis aga ka alles pärast armuaja lõppu algawad.

Kui meie wahimehe wastu hüüame: „Wahimees, onks palju weel ööd?“ siis peab tema nende mõlemi prohwetilise raamatu põhjal meile üttema: „Hommit on tulnud, ja öö ka.“

Kristuse enda õpetused tema tulemise kohta.

Kui meie Kristuse enese prohwetikuulutused, tema teise tulemise kohta, kui ka need tunde märgid, mis pidid tema tulekut ette kuulutama, hoolja uurimise alla wõtame, siis jõuame kindlusele, et lõpu aeg peab olema usse ees.

Juba 142 aastat on sellest iseäralisest sündmuseft möödas, kus 19 mail 1780 a. see tähelepanemiseäärt päitese ja kuu pimedaksminem oli, millest pidi tuntama, et tema tulek ligi on. Ka sest ajast, kui 13. nov. 1833 maailma lõpuaja märgiks antud sündmuseft, iseäralik tähefadu oli, on juba 89 aastat möödas. Seda sündmust nõgijate praegu elawate inimeste arw on küll wäljane, kui neid kogu inimkonnaga wõrrelda.

Siiski olid need tähelepanemiseäärt sündmused lõpuaja märgid. Need olid teatud werstapostid, mis effimataalt Kristuse jälletuleku pääle tähendasid. Kogudus ei pea neid iialgi unust-

ama, waid uskuma, et need sündmused ettekuulutatud märkide täidemine oli, mis näitafid, et lõpp läheneb.

Wõtame Kristuse järgmised ütelsused maailma lõpuaja tundemärkidena, et „maapeal peab rahwal ahastus olema ilma nõuta . . .“ (Lut. 21, 25) siis lähneb ka see kirjakohd meie ajal täide.

Ei iialgi ole maailm nii rahutu, segaduses ja tülis olnud, kui just meie ajal. Maad wõtawad igasugused kuriteod; lõbustushimu ja lasuwõtmine suureneb nõnda, et paistab, kui oleks ausus ja komblus ainult minewiku rahwaste ainudiguks olnud.

Kristus ise ütles, et tema tuleku eelsed päewad saawad olema Noa aegsete päewade sarnatsed; „Aga nõnda kui Noa päewad olid, nõnda peab ka inimese Poja tulemine olema. Sest nõnda kui nemad olid päiwil enne weeuputust: nemad sõid ja jõid, wõtjid naifi ja läksid mehele sest päewast saadik kui Noa laewa läks; ja nemad ei pannud juba tähele, tunni weeuputus tuli ja wõttis neid kõik ära; nõnda peab ka inimese Poja tulemine olema.“ Matt. 24, 37—39. Nende päewade kohta loeme meie: „Kui Jehowa nägi, et inimese kurjus suur oli maa peal ja et kõik tema südame mõtete mõtlemised üsna kurjad olid iga päew“ 1 Moos. 6, 5. Kui wäga sarnased olid Noa aegsed päewad meie ajale: ka siis walitses patt ja kurjus, kuni see rahwapõlw weeuputuse läbi hukka sai.

Küsimine wahimehelt: „Onks palju weel ööd?“ Siis annab ta wälja ja selge wastuse: „Hommit tuleb ja öö ka.“ Kristuseft ettekuulutatud tema tuleku eelsete märkide järele tunneme lõpu-aega, näeme koidukuma ja ootame enda Meistri tulekut.

Kiipalju, kui meie wõime mõista, on kõik, mis Kristuse sõnade järele tema tuleku märgid pidid olema, täideläinud; sellepärast peab ta pea tulema.

Ka epistliteft paistab, et tema tulemine ligi on.

Apostlite kirjad sisaldawad palju üffituid ütelsusi Kristuse tulemise kohta, milledest mõned prohwetilise iseloomuga on. Kõik, mis neis kirjakohdades wiimasel ajal ilmawaate teotajate ja Kristuse tuleku üle pillajate, arwamata waranduste korrajate ja kõiksuguse ülekohtu kohta öeldud, on täideläinud.

Waatame ainult praegu maadwõitwat kuritegewust, komblesewastast eku, abielurikkumist, majanduslist wiletsust, lõbustushimu, rikkuse koflufuhjamist ja waeftema klassi rõhumist ja küsimine siis, kas weel midagi puudub. Ja mis haritud rahwaste seas leidub, tõuseb ka kohutawal wiisil paganliku rahwa seas.

kästud neljandamas käsus. Tema pühitsemise hingamise päewa. Lut. 4, 16. Kristus ei ole ennast muutnud waid on alati seesama. „Jeesus, Kristus on seesama, eile, täna ja igaweste.“ Ebr. 13, 8. Kui nüüd Jeesus ei ole ennast muutnud ja kui tema siin maa pääl olles pidas pühaks nädala seitsemendamata päewa, siis on selge, et kui tema praegu elaks maa pääl, siis pühitsetaks tema jällegi hingamise päewa, wõi laupäewa, Jumala pühapäewa. Piibel õpetab meile, et Kristus on meie eeskujuna ja et meie peame tema jälgis käima.

Kui meie tahame kõigis tema järele käia, siis peame ka meie pühitsema nädala seitsemendamata päewa. Tema lambad kuulawad tema häält ja käiwad tema järele.

Kristuse hünne kõigile.

Hää tarjane kutsub kõiki oma järele käima ka hingamise päewa pidamises. Kui teil peaks raske olema pühapäewa asemel hingamise päewa pidama hakata, siis tuletage meele, et kui meie ei taha kanda tema risti, siis meie ei wõi olla tema jüngrid. Kas olete walmis pidama seda päewa mis Kristus oleks pühitsemiseks olles siin maa pääl? Mõni ehk ütleb: Aga John Wesley ja Martin Luther pühitsetid pühapäewa, miks pärast ei ole siis see päew ka meie hää küll? Meie wastus on, et meil on üks ainus õige eeskujuna — Jeesus, Kristus, kes oli ilma patuta. Paulus õpetas rahwale ainult nõnda palju tema järele käia, kui tema käis Kristuse järele. (1. Kor. 11, 1). Kui meie tahame leida täpipealset tõde, siis peame endale Kristuse kindlaks eeskujuks wõtma.

Kui Luther kui Wesley olid Jumala mehed, kuid meil on praegu suurem waimulik walguis käes, kui neil oli nimetud aastajajad tagasi. Meie peame olema niisama walmis käima meie ajakohase walguise järele, nagu need mehed käisid nende aegse walguise järele. Kristus tunnistas maksiwaks hingamise päewa käsu. Matt. 12, 12 Tema õpetas, et hingamise päew on tehtud inimese joo hää käekäigu jaoks (Mark. 2, 27) mis kütkab ümber nii jagedasti ette toodawad tõendused, nagu oleks hingamise päew tehtud ainult juutidele. Tema tõstis manitsuses oma jüngrite wastu Jerusalemma ärähäwitamise kohta, leiame et Kristus õpetas hingamise päewa maksiwaks jäämist neljakümne aasta jooksul pärast tema taewaminemist. Tema ütles: „Aga paluge et teie põgenemine ei juhtu talwel ega hingamise päewal.“ Matt. 24, 20. Waadates tulewikku Jeesus teadis et Jerusalemi peab saama ärähäwitatud 70 aastal p. Kr. ja tema teeb selgeks oma jüngritele, et tema ootab et nemad ka siis ustayad oleksid hinga-

mise päewa pühitsemises, kui need rasused tütte tulewad.

Nende ustayust ei awaldatud mitte palwega, et see rasus saaks lõrwalbatud, waid et hingamise päewa pühitsemine ei saaks talistatud põgenedes Jumala pühapäewal. . . .

See see ole üks kõik.

Mõned ütlewad: „See on üks kõik mis sugust päewa ma seitseme seast pühitsemiseks?“ Kuid neljas käsi ei luba seda teha. Jumal ei käsi meid mitte ühte päewa seitseme seast pühitsema; selleks on määratud üks teatud päew nädalas, nimelt: „nädala seitsemes päew.“ Jumala käsus ei õelda meile mitte, et meie peakime üht nädala seitsemest päewast pidama, ega ka seda, et meie wõiksime nädala päewade järjekorra ise määrata enda joomi mõõda. . . . Neljas käsi käseb meid pühitsema seda määratud nädala päewa mil meie Jooja hingas oma loomise tööst. Ka inimesed peawad hingama sel päewal, nimelt nädala seitsemendamal päewal. Jumal on äräeraldanud nädala seitsemendamata päewa kõigist teistest nädala päewadest, andes sellele iseäralise otstarbe. Kui kuus esimest päewa nädalas on antud inimesele töötamiseks, (Esf. 46, 1) siis on seitsemes päew Jumala iseäraliselt õnnistatud ja pühitsetud puhkepäew. Ükski teine nädala päew ei ole antud selleks otstarbeks.

Miks pärast ei kõlba mõnda teist päewa pühitsema? Jumal on seda enda käsus ütelnud. Tema ütles et seitsemes päew on hingamise päew. „Sest kuus päewaga on Jehowa taewa ja maa teinud, mere ja kõik mis nende sees on ja ta hingas seitsemendamal päewal, seepärast õnnistas Jehowa hingamise päewa ja pühitsetas teda.“ 2. Moos. 20, 11. Kui teie nüüd mõne teise päewa, Jumala käsus õeldud seitsemendamata päewa, asemel panete, siis rikute teie Jumala käsu. Tähelepannes neid kirjakohti aseneb hingamise päewa jisseseadmine nelja ideasja pääl. 1) Jumal lõi taewa ja maa kuus päewaga. 2) Tema hingas seitsemendamal päewal. 3) Tema õnnistas seda päewa. 4) Tema määras selle päewa iseäralikult pühitsemiseks inimestele. 2. Moos. 20, 8—11. Igauks wõib mõista, et need neli ideasja ei tehtud ühelgi teisel nädalapäewal, pääle seitsemendamata päewa. Sellepärast on nädala seitsemes päew ainus õige päew pühitsemiseks. „Sabbat“ on Ebrea keelne sõna ja tähendab „rahu“. Hingamise päew on rahu päew. Sellepärast on seitsemes päew määratud rahu päewaks inimestele, et Jumal on hinganud sel päewal. Nädala esimene päew ei wõi olla hingamise päew sellepärast, et Jumal ei ole

hinganud sel päeval. . . Mii kaua on see päev Jehowa hingamise päev. Jumal ei ole iialgi õnnistanud mõnda teist nädala päeva päälle seitsmendama päeva, sellepärast peame nädala seitsmendamat päeva pühitsema.

Nädala esimest päeva ei ole tarvis pühitseda, sest Jumal ei ole seda päeva pühitsenud. Jumal õnnistas ja pühitses nädala seitsmendamat päeva, loomise nädala lõpul. 1. Moos. 2, 1—5. Piibel ei sisalda kirjatohti, mis näitaksid, et selle päeva õnnistus oleks pandud mõne teise päeva päälle, sellepärast peab ka veel täna seda päeva pühitsema, mida Jumal alguses õnnistanud. . .

Jumal ütles et seitsmes päev on täheks tema ja ta rahva vahel. „Minu ja Israeli laste vahel on see täheks igaveste; sest kuue päevaga on Jehowa taeva ja maa teinud ja seitsmendamal päeval hinganud“ 2. Moos. 31, 17. Seitsmes päev oli pühitsetud wõi äraeraldatud inimesesoo tarwituseks, kui „täht“ wõi „märk“ Jesuse Kristuse suurest wäest, kes on meie Looja ja Lunastaja. Nimi „Israel“ sisaldab kõiki neid kes elavad Issandas,

Kristuses igal ajal selle maailma ajaloos. Waata, Kal. 3, 29.

Jes. 66, 22, 23 on kirjutatud et seitsmendama päeva hingamise päev kestab veel pärast seda wana maailma hullaminekut. Kui see wana maailm peab ruumi andma uuele maailmale, mis Jumal tahab teha, siis kestab hingamise päev uuel maal edasi, ja kõik tulewad seda sel päeval kummardama. Mõnda on siis hingamise päev alustatud inimesesoo algusega, kestab läbi inimesesoo eluea ja jääb pärast seda edasi, kui patt on jäädawalt äraaotatud. See on suure ühendusjilla taoline, mis ulatab äraaotatud Paradiisist kuni uude Paradiisi. See kestab läbi kõikide aegade selle maailma ajaloos ja ei ole aega ega paika, millal ja kus oleks seatud teine päev selle asemele.

Uitaks Jumal meid ustawad olla kõikide tema kästude vastu, et ka meie heal oleks kuulda nende seas, kes rõõmuga ja hõiskamisega tulewad tagasi Siionisse ja kummardawad Jehowat uuel maal, wabastatud õhtamisest ja murest, täidetud kõigetäielikuma õnne ja rõõmuga. J. A. Schuler'i ainetel.

Kas pühapäew on Jumalast seatud hingamise päew?

(Järg)

Rahe järgneva kirjakohta põhjalik läbiuurimine, milles räägitakse nädala esimisest päewast.

Seitsmendama kirjakohta „nädala esimise päewa“ kohta leiame Ap. t. 20, 7. See on järgmine: „Aga esimesel nädala päewal, kui jüngerid olid kokku tulnud leiba murdma, rääkis Paulus nendega ja tahtis teisel päewal ära minna ja jatkas oma kõnet kuni ööni.“ See on ainjam waimlik koosolek, mis nädala esimesel päewal on peetud ja mille üle meile Piibel jutustab Seda koosolekut alustati hingamise päewa õhtul, sest piiblik päew algab päitese loojaminekuga. Seega oli see aeg siis pärast hingamise päewa lõppu. Paulus tahtis nendega püha õhtusööma- aega pühitseda, enne kui ta nende seast lahkus. Et see õhtune koosolek oli, seda tõendab meile asjaolu, et „palju lampisid“ põlesid ja et Paulus jatkas oma kõnet kuni ööni. Sel ajal kullus Entifus atnast alla ja Paulus äratas teda jälle elusse. Kui nemad olid üheskoos leiba murdnud, jutustas Paulus kuni loiduni ja olustas siis oma reisu Assoni poole, mis 19 miili kaugel oli. Sel ajal kui Paulus Troas lahkumise kõnet pidas, reisi-

sid tema kaaslased, telledes seas ka Luukas oli, laewaga Assoni poole, et järgmisel ööl Troas Paulusega kokkusaada. Salmid 13. 14.

Põhjus, miks pärast selle koosoleku üle on teatatud, on nähtawasti see, et Jumala wägi' mis Entifuse jurnust ülesäratamisel awalikult sai, pidi kõigile teada saama. Piiblist ei paista mingisugust teist põhjust. Siin ei paista wähe- matki jälge selle päewa hingamise päewaks muutmisest. Paulus tarwitas seda päewa reisuks ühest paigast teisi. Pühas Kirjas nimetaks seda päewa sellepärast, et kõigile maailmale näidata, et tõõd, mis teistel päewadel kõlbulil teha, ka nädala esimisel päewal teha wõib.

„Enese juure kokku“ — mitte koosolekul. Wiimase kirjakohta, milles räägitud nädala esimisest päewast leiame 1. Kor. 16, 1. 2 mille sifu järgmine:

„Aga otsegu mina raha pärast, mis pühadele kogutakse, olen seadnud Kalatia maag kogudustele, nõnda tehke teie ka. Igal nädala

esimesel päeval pangu iga üks teie seast midagi enese juure kottu warandust seda mööda, kui temal jõudu on, et siis wast raha ei lojuta, kui ma tulen. Mis õpetab meile see kirjakohht? Et iga üks puudustkannatavate usklikude jaoks andeid kottu paneks oma jõudu mööda. Kirjakohas on heldud: „Enese juures.“

Kas tõendab see, et nemad sel annetamise ajal kufagil üleüldisel jumalateenistusel koos olid?

„Enese juures“ tähendab enda kodus või enda hoole alla eraldi panna. Kui see kirjakohht ütletks: „Nädala kolmandamal päeval“ „nädala esimese päewa“ asemele, kas tõendaksid siis need, kes seda annete kottupanemist nädala esimese päewa pühitsemise tarwiduse tõendamiseks tahawad mõtta, et nädala kolmandamal päeval annete kottupanemise käsust peats selle päewa pühitsemise käsku järeldatama? Kas peats siis sellepärast nädala kolmandamat päewa pühitsema?

Sellega oleme need kahelja kirjakohhta, milles Piibel nädala esimesest päewast räägib, läbiuurinud. Mis õpetawad need salmid? Mis on nende salmidel fisu? — Lihtsalt seda, et nädala esimest päewa ei ole mitte hingamise päewaks, ega ka kuidagi iseäraliselt „pühaks“ päewaks määratud. Seda päewa ei ole hingamise päewaks, ega midagi teistest tööpäewadest „pühaks“ seatud; ei leidu ainsamat näitust selleks, et Kristus või tema aposolid oleksid seda päewa pühaks pidanud või teisi seda pühitsema käskinud.

Uga kas ei nimetata nädala esimest päewa Issanda päewaks Ilm. 1. salm 10? Säär on heldud: „Mina olin waimus Issanda päewal.“ See kirjakohht ei ütle mitte, misfugune nädalapäew see Issanda päew on. Seda näeme teistest kirjakohhtadest, misfugune päew iseäraliselt Issanda päew on. Kristus ütleb: „Seepärast on inimese

Boeg hingamise päewa isand.“ Mark 2, 28. Meie oleme enda kirjakohhtadest selgesti õppinud et nädala esimese päewa eelne päew, hingamise päew on. Jumal ütleb: „Uga seitsemes päew on hingamise päew Jehowale, sinu Jumalale.“ 2. Mos. 20, 10. Jumal hüüab seda päewa „minu pühaks päewaks.“ Jes. 58, 13. Sellepärast on püha Kirja ütelse järele, ja kiri ei või waleks jääda (Joon. 10, 35), nädala seitsemes päew Jumala püha hingamise päew ja Issanda päew ning nädala esimesel päewal ei ole wähemast õigust selle nime pääle. Kõik Jumala seadus, mis antud algusest, on tõde ja õigus sellepärast ka muutmata. Jumal on õiglane ja tema „ei taha oma seadust mitte teutada, ega seft taganeda, mis mu huultest wälja läinud.“ Paul 89, 35.

Ja sellekohaselt leiamegi et kord uue maa pääl kõik rahwas Jumala hingamise päewal tema pale ette kottu tulewad, teda kummardama. Jes. 66, 22. 23.

Meie küsime igalt awalikult lugejalt: Kuidas on sinu otsus eelpool käsitatud küsimise kohta?

Meie oleme leidnud Jumala sõnast tõendusi, et õige, Jumalast seatud hingamise päew, on nädala seitsemes päew. Kristus ütleb et meie peame Jumalat kummardama mitte üksi waimus waid ka tões.

Minult tema sõna on tõde. Joon 17, 17. Sellepärast püüame kõigeks tema sõna järele teha kõrwale heites kõik inimeste seadmisel, ühes nendega ka nädala esimese päewa pühitsemise ja tarwitame temast õnnistatud hingamise päewa selleks, milleks see on antud. Ebr. 4, 9. 10.

„Maailm läheb hukka ja tema himu; aga kes Jumala tahtmise järele teeb, see jääb igaweste.“ 1. Joon. 2, 17.

Jumala käu ja ewangeliumi muutmatus.

Meie ajal kuuleme sagedasti ütelse: „Uus usuteadus,“ „uus usf,“ „uus ewangelium.“ Inimesed, kes nõnda räägivad, oletawad, et Jumal olla meie ajal inimestele uusi õnnistuse allikaid awanud.

Ebrea raamatu kirjutaja ütleb: „Kui Jumal ennemuiste mitu korda ja mitmel kombel wanematele on prohwti läbi rääkinud, siis on tema neiljnatfil wiimsil päewil meile rääkinud Boja läbi.“ Kas oli õnnistuse awalous, mis ilmutatud Jesuse Kristuse läbi, poolik ja puudulik?

Kas oli see ewangelium poolik, mille kohta Kristus ütles: „Minge kõite maailma ja kuulutage armuõpetust kõige loomale?“ Kas

peab seda ewangeliumi täiendatama, mille kuulutusegi siis algust tehti? Siis ja kuni jita maale oli see küllalt kohane kõigi nende inimeste õndsaksarmiseks, kes seda usus wastu võtsid, nagu seda finnitatud apostlite wäljasaatmisel.

Mitsepärast ei peats sellel enam praegu ega ka tulewitus õndsaksstegewat wäge olemat? Inimlikud seadused on puudulikud. Rahwaste käsud ja korraldused on enamiste kõik nende algusajal wajased. Mastate jookjul õpiwad inimesed läbielamistest ja kaswawad tundmises. Selle järeldusel muudetakse ka nende käsud, seadusi ja korraldusi, ja nõnda edeneb nende kultuur. Kuid Jumala käsudega, seadustega

ja korraldustega on hoopis teifti. Need on algusest kohe täielikud. Jumal audi 3000 aastat tagasi, ja nendest ei ole ühtegi läsku muudetud, sest need on täielikud ja järjekindlalt ei võid neid keegi parandada... Kõik, mis jumalalt, kannab täiusse pitsatit; kuid inimlik sellewastu, puudulikkust.

Inimlistel aladel saab seega siis wana uuest kõrwaletõugatud, kuid jumalikul alal ei wananen midagi, ja sellepärast ei ole ka tarwidust uut wana asemele panna. Meil on iseäranis filmipaistew järgmine wõrdlus walgustuse alal, wahetegemiseks jumaliku ja inimliku wahel. Kui algastmel oli inimese esimene walgustamise wiis!

Täideti üksteist misjugune riist mingisuguse õliga kuhu jisse tahi üks ots asetati, kuni teine ots põlema süüdati. Kaswafüünaal tõrjus kõrwale selle walgustamisiwiisi. Selle järele tuli petroleum, gaas ja wiimaks elekter. Wae-walt wõime küll kindlasti oletada, et meie sellel alal edasijõudmise lõpujärgul oleksime; kuid mis elektri asemele saab astuma, ei tea weel keegi tõelda. Kuid alguses Jumalast loodud walguse juures ei ole mingisugust täiendamist muudatust olnud.

Keegi ei julgeta rääkida wanatsjäänud päikest, wõi uue päikese tarwidusest. Seejama on ka maksew kuu kohta. Needsamad tähed, mida Abraam nägi, sõtendawad weel täna tumestumatult taewalaotuses. Seesama on ka liikumise kohta maksew. Misjugasid edusamme on inimesed teinud sõites weepinnal ja selle all, alates esimesest paadisehest kuni meieaegsete ujuwate paleedeni.

Kuid kalad meres ujuvad täna niisama, nagu tuhanded aastad tagasi. Misjugasid edusamme näeme teistel liikumisel aladel, alates minewiku puuwankriga, kuni praeguse aja liirongideni ja koguni õhulaewadeni.

Kuid Jumalast lendama määratud linnud liiguvad weel täna niisamajugusel wiisil läbi õhu, nagu Paradiisis, wõi nagu tuwilene, keda Noa lasi laewast wälja lennata. Nõnda on ka lugu õnnistusttoowa ewangeliumiga, mis mis meile näitab äralepitamise teed Jumalaga.

Alates Jumala Poja liha!sfaamisega ja lunastamisestõõ lõpetamisega maapääl, oli ewangelium täielikult awalik. Sellepärast ei ole ewangeliumil tarwis mingisugust parandust ega täiendust.

Täielikult ja aulikult wastab see oma üles-andele ja „on Jumala wägi õnnistuseks, iga-ühetele kes usub.“ Nagu aineline maailm ei tarwita uut päikest, nõndasama ei ole ka patuste maailmale uut ewangeliumi tarwis. Kuid juba Pauluse ajal püüti, teist ewangeliumi jissefada.

Sest Paulus kirjutab Kalatia rahwale: „Mina panen imels, et teie sellest, kes teid on kutsunud Kristuse armu läbi, nii pea endid lafete ära pöörata, ühe teise ewangeliumi poole, ja „teist ei ole ometi...“

Sellega on siis ainult üks ainsam tõeline ewangelium olemas. Selle kohta ütleb Paulus, et see ei ole mitte inimestest: „Aga mina annan teile teada wennad, et armuõpetus, mis minust on kuulutatud, mitte ep ole inimestest. Sest ma pole seda mitte inimestelt saanud ega õppinud, waid Jese, Kristuse ilmutamise läbi.“ Sellega peab siis iga teine ewangelium wale olema. Sellega ühenduses on siis tõidide nende kohta, kes mingisugust teist ewangeliumi kuulutawad, „olgu ära neetud,“ tõeldud, üksteist kes seda minewikus kuulutanud ehk praegu teeb, olgu see Paulus ise, teised Apostlid wõi koguni inglid taewast. Teist ewangeliumi ei wõi olla pääle ühe ainsama, alguslise tõde, sest ewangelium õpetab meile ju teatawaid tõde asju; tõdeasju ei wõi aga keegi muuta ega salata. Meil ei ole tarwis teist ewangeliumi pääle ainsama, millest küll saab iga patuse ümberpöörmiseks ja õndsaksfaamiseks.“

Järeilmärkus toimetuse poolt.

Selolewad sõnad ilmusid Methodistide ajakirjas Ameerikas, mida „Christlicher Hausfreund“ äratrükkinud.

Sellele mõttele ütleme meie südamest „jah ja aamen“ kaasa. Oh kui wäga rõõmustaksime meie kui methodistid tegelikult Jumala tõbe tema alpuhtuses tõelstunnistaksid, mida nad mõnikord nii selgesti jutlustawad!

Kuid meie kardame wäga, et see ainult paberile jääb, nagu seda siamaalne läbielu tõendab. Rahju on näha kui palju Jumala poole püüdjaid weel inimlike suusõnadõpetuse wõrkudes kinni on. Meie hääame neile ühes Jakobusega: „Aga olge sõna tegijad, ja ei mitte üksteipäinid kuuljad, et teie walemõtlemise läbi endid ei peta.“ Jak. 1, 22.

Kristus ütles: „Igaüks, kes minu juure tuleb, ja kuuleb minu sõnu, ja teeb nende järele... on ühe inimese sarnane, kes koja ehitas ja kaewas ja sügawale kaewas ja pani tema aluse kalsu pääle; aga kui suur wesi tuli, läis woolaw wesi selle koja peale ja ei wõinud seda mitte liigutada, sest tema alus oli kalsu peale rajatud.“

Aga kes kuuleb ja ei tee mitte, see on ühe inimese sarnane, kes hoone ehitas, maa peale ilma aluseta ja woolaw wesi läis tema peale ja sedamaid langeb ta maha ja see koja lange-mine oli suur.“ Luk. 6, 47—49.

Kodukoldele.

Ella Simpson ümbruskonna walgustajana.

G. S. Daylor.

(Lõpp.)

Ella Simpsoni piibliuurimise õhtud olid ümbruskonnas teadwaks saanud ja lähedalolewasse poodi olid paljud juhtivatest kirikulikmetest — kes kogemata kes sihitundlast — kokkutunud, et ühes koos Simpsonite ja Spenglerite usawaadete ja elu muutmise üle läbirääkida ja seisukohta wõtta. Teade, et kaks, ümbruskonnas kõigetuntawamad, tubata- ja wiina sõpra, enda halwadest harjumustest olid wõitu saanud ja awalikult enda seisukohta olid muutnud, oli ümbruskonna imeetamise põhjuseks.

See enam kütkestas see rahwa tähelepanu, et isikud, kes igasugusele usutundele täiesti külmad olnud, nüüd selle kohta huwitust tundsid, kellede seas h-ra Faber üks oli. Ja kui weel see ümbruses teadwaks sai, et tema olla teisa enda majasse piibliuurimisele kutsunud, siis äratas see iseäralist huwi.

Kui õpetaja Dreher sellest kuulda oli saanud ja nägi iseäralist huwitust rahwa seas, siis kuulutas tema järgmiseks pühapäewaks wälja jutluse, mille sisuks oli: „Inimese hing ja tema seisuford pärast surma.“

Kui rahwas wäljapandud kuulutuslehti nägi, mille abil kõikide tähelepanu eelnimetatud kõne pääle juhiti, siis mõjus see väga ärritawalt rahwa pääle ja suurendas waenulikkust õpetaja teguwiihi wastu nõnda, et isegi kõsised kiriklased enda pahameelt selle üle awaldasid. Seda teadis kõik ümbrus, et Ella Simpsoni tegevus oli awalikku hääd wiisja kannud, mida mõimata oli salata ja sellepärast paistis õpetaja püüd — selle tegevusele järsku wastu astuda ja seisma panna — kadestusest ja awalikust waenust ülesõhutatud olemat, ning awaldas täielikku teadmatust sellest, mis järele tema koguduse liikmed igatsefid. Herra Faberi ettepanekul pidi see piibliund tema majas ära peetama küsimiste ja kostmistele taoliselt. Kui Faber ise kui ka kõik naabrid awaldasid soowi, et neile wõimaldataks prl. Ellale küsimisi ette panna, mis neid kõige rohkem huwitas.

Ella oli sellega väga nõus, teades et see wõimaldaks iseäranis huwitatutele kõigetähisa-

mate küsimiste lahenduse, mis neil seni mõistmata olnud. Tema kooli wahewaeg jõudis peagi lõpule, mille ülejäänud osa tema weel wõimalikult kasulikumalt tahtis mööda jätta, tõde janunewatele inimestele awades. „Küsimiste ja kostmistele wiisil paistaksid ewangeliumi tõe terad kõige arusaadawamalt“ ütles ta. Pühapäewa õhtupoolel oli väga ilus ilm ja paljud olid liikwel kiriku poole. Õpetaja Dreher ootas rohket osawõtmist määratud koosolekust, lootes, et temal nüüd wõimalus awaneb sellele, „lat- kutaoliselt maadwõtawale õpetusele“ piiri panna.

Herra Faberi kohus oli ettevalmistust teha, nende wastuwõtmiseks kes olid lubanud kokkutulla piibliuurimiseks. Ella oli ühes oma wanematega, ka aegsasti seal, et kooslof wõiks õigel ajal saada alustatud. Sõbrad kogusid kokku ja peagi selgus, et osawõtjate arw kaugelt suurem saab olema, kui oodatud. Osawõtjaid kogus iltka rohkem ja rohkem, kuni majo lõpeks tungil täis sai. Kui Ellale kui majarahwale oli see arusaamata. Midagi sarnast ei olnud ilalgi jään enne juhtunud. Kirikus oli aga asjaolu hoopis wastupidi; jään oli kaugelt enam tühje pinke, kui harilikudel jumalateenistustel. Õpetaja poolt selleks koosolekust iseäraliselt korraldatud koorilaulud kui ka lauljad leidfid wäikse kuulajate arwu eest. Seda nähes mõistis õpetaja lohe asjatõsust.

See, mida tema oli püüdnud takistada, oli juba täide läinud. Õpetaja teguwiih oli lambad wõõrasse tarja peletanud.

Koosolek, mida seekord Faberi majas peeti, oli mitmeti tähelepanemise wäärt. Kõiges, mis jään tehti, awaldas hääsüdamlikkus ja otsekohesus, ning kõik kooswiibijad tundsid ühe nägemata hää sõbra ligioleku mõju. Suur hulk koosolejatest olid noored, kellede pääle suurt mõju oli awaldanud muudatus, mis Ella elus awalikult saanud. Ühest tujukast, kindlusteta tütarlastest oli saanud elutundja, wainne ning taljuline kristlane. Kõigile nähtawalt oli tema jeda leidnud, mille järele

paljud noored igatsevad kuid mis neil siamaale kättesaamataks oli jäänud sellepärast, et nad seda võimataks olid pidanud.

Nüüd oli aga neil nähtav tõendus selleks. Paljud noortest — kellel enne Ella kohta põlgavad tunded olid olnud ja seda olid püüdnud avaldada — lasid nüüd avalikult väljapaisata, et nad enda wiga äratunnud ja et neil praegu Ella vastu teised tunded olid. Kõlmutulnute küsimised olid väga mitmesugused, kuid kõik tunnistasid igatsusest, tõe tundma õppida ja inimlikudest waadetest wabaneda. Mis patt on, kuidas see kord maailma tuli, kuidas sellest siin eemale hoida võib ja kuidas võidu elu elada — niisugused ja teised elu tõsidusesse puutuvad küsimused oli sel õhtul käsitamisaineteks.

Uga jellel õhtul oli uurimise peaaineteks küsimus, mida õpetaja Dreher kirjutas enda sõnaineteks väljakuulutanud. Paljud, kellel aimu polnud eelmistel õhtudel käsitatud ainete üle, palusid nüüd tungiwalt Ellat, seda küsimust põhjalikult läbiwõtta. Ellal ei jäänud muud üle kui alustada inimese loomisega ja püha kirja põhjal näidata et ainult Jumal ilma suremata on; et inimesele iialgi ei ole antud ilma suremata olekut, waid et temal elu puust sõdmise võimaluse tagajärjel lõpemata edasielamise võimalus oli antud; et tema sõnatuulmatus Jumala vastu teda sellest elu puust sõdmise eesdigusest lahutas ja seeläbi inimene surelikuks sai; et surm kõiki inimest — tema ihulisi ja waimlisi omadusi — tabas; et surmud olek täieline teadmatus on kõigest, mis kusagil elawate seas sünnib; et inimene hauas on ülesäratamise päewani; et ilma ülesse äratamata mingisugust tulewast elu ei ole; et seega siis surmutel ei taewa rõõmu ega põrgu piina enne ülesäratamist ei ole, waid et neid wiimasel kohtupäewal surmud olekust elawaks tehakse mõi ülesäratatasse.

Tema peatas pikemalt Joan. 3, 16 salmi mõtte juures, näidates et kõitide jäädawa elu võimalus on Kristusest äraolenero. Ilma temata ja tema digufeta on inimene jäädawalt kadunud. Hukkaminna mõi kaduma minna tähendab mitte enam olemasolla. Veel luges ta Joan. 3, 36 ja 1. Joan. 5, 11. 12 näidates et ilma suremata olek usu läbi Kristuse sisse, meie osaks saab; kõik on temast äraolenero.

Tema läbi omandame jälle kõik tagasi, mis meil kaduma läinud. Tema juhhib meid meelesparandamisele arwab andeks meie wõlad ja annab jõudu wõidurikas elu elada. Kõlgata on uskliku inimese ainsam lootus. Kristus toob inimesele selle igawese kogu tagasi, mis

temale oli alguses antud. See saab olema inimesesoo tõeline kogu.

„Just see on see asi, mis mulle arusaamata“ ütles härra Spengler, „mis see taewas siis dieti on, kus inimesed igawesti elama saavad?“

„Kui patt ei oleks maailma tulnud,“ ütles Ella, „siis oleks kindlasti maailm inimesesoo kodumaaks jäänud. See oli Jumala nõu. Pa patulangemine ei muuda Jumala algplaani. Kristus ütles et tema on tulnud otsima ja õndsaks tegema, mis õrakohtunud on. Luk. 19, 10. Kõik, mis patu läbi kadumaläinud, saab jälle tagasi wõidetud. Matt. 5, 5 on õelnud et alandlikud saavad maa pärima. Mõik läbi tõotab Jumal et peab tagasi tulema „endine walitsus“. Mit. 4, 8.

Wiimasel päewal saab Kristus ütlemas äralunastatutele: „Tulge tänna, minu Isa õnnistatud ja pärige kuningriik, mis teile on walmistatud maailma asutamisest.“ Matt. 25, 34. Siin näeme et Kristus juhhib tagasi alguse pääle — Paradiisi kodumaa peale.

„Pr. Ella“, ütles keegi säälmööbijatest, kes niisugust õpetust esimist korda kuulis, „kus olete teie selle aulise ja selge tõe omandanud? See on tõelikult väga lihtne tõe, ja mina imestan väga, et seda kusagilt enne ei kuulnud.“

„Mina õppisin seda tõe jään koolis tundma, kus ma praegu läin,“ wastas Ella.

„Uga kes on need inimesed jään, misuguse koguduse alla nemad kuuluvad?“

Need on Seitsemenda päewa Adwentistid. Võib olla olete neist enne kuulnud. Kui minu isa mind jenna kooli tahtis saata, siis oli see mulle esiteks väga wastumeelt; sest ma olin enne kuulnud, et nad olla väga isedraalised inimesed, kes usuliselt eksteetele sattunud.

„Jah. tõesti“, ütles hra Spengler, „keegi ütles mulle küll, et nemad olla waleõpetusesse langenud. Ja just see tõe, mida Ella tänna meile nii selgelt etteandis, toodi ette nende waleõpetuse tõenduseks ja mind hoiatati nende eest.“

Ella jatkas: „Sellest ajast alates, kui nendega lähemalt tuttawaks sain, leidsin need hääsüdamised inimesed olewat, kes õpetasid igale ühele terwet piiblitõde enda juhndõriks wõtta ja kes usuvad et iga inimese kohus on Jumala käskude järele elada. Sellepärast pühitsewad nemad ka nädala seitsemendamata päewa.“ „Iga haritud awaliku südamega inimene teab, et lau-päew hingamise päew on,“ ütles hra Faber; „ja kui need Seitsem. päewa pühitsejad inimesed nõnda Kristuse äralunastamise tõõ õpetawad, nagu seda pr. Ella tänna seletanud, siis soowitsin ma kindlasti nendega lähemasse ühendusesse astuda.“ „Ja weel üks teine tõhtis punkt, mille

poole need inimesed Piibli õpetuse alusel püüa-
wad, on see, et ärakunastamine Kristuse läbi
sisaldab terwet inimest — tema waimlisi ja
ihulisi wõimeid — ewangeliumi walgus peab
mõlemite pääle mõjuma. Nemad õpetawad
sellepärast ka kõigis kasiinat elu. Nende waadete
järele sünnitab ainul terwe toit terwet werd ja
wõimaldab häa terwise ja on sellepärast lahu-
tamatal ühendatud tõelise kristliku usuga, mis
peab inimest kõigekõrgelt paremale järjele aitama.
Järjekorraliselt mõiks seda järgmiselt awaldada.
Terwe toit sünnitab terwet werd, terwe weri
terwet ihu, terwe ihu terwet mõistust, terwe
mõistus ühenduses Jumala tõega hääd mõtted ja
hääd mõtted häa iseloomu. Kes oma ihu —
üks kõi mil wiisil — rikub, see põlgab Jumala
õigust enda ihu üle ja teeb seega kahju oma
hingelistele wõimetele." „Just sellepärast jätšin
mina maha suitsetamise," ütles h-ra Simpson.

„Samuti ka mina", tõendas h-ra Spengler.

Isaeraliste tunnetega lahtus see arwurikas
seltstõnd seekord sellest koosolekust ja mitmete
südames löid sarama waimuliku loidu esimised
kiired ja meeltülendam igatsus paremaise poole

püüdmiseks, misjugujele eesmärgile juhatamiseks
neile Piibel täna isaeraliselt wäärtuslik paistis.

Järgmisel päewal lahtus Ella jällegi oma
armsast kodust ja mitmest armsast kaaswõitlejast,
kes tema jääloleku ajal olid enda õnnistegija
were läbi, ärakunastamist leidnud. Päälegi
õiditi temaga uue õpilasena kaasa Grete Speng-
ler, kes oli otjutanud ennast Jumala teenistu-
sele pühendada. Alustatud häa töö tegi alati
edusamme. Tõe walgus paistis päew päewalt
kaugemale ja isegi õpetaja Dreheri juures leidis
südameuuenendus aset. Selle lihtsa tütarlapse
kuulutuse mõju, mis mitmed patust tuimestatud
isikud Kristuse juure juhatas, äratas ka õpetaja
sees isaeralise nälja selle järele, et ka tema
ennast enam Jumala Waimu mõju alla
andis. Lõpels kutsus see õpetaja Ella kooli-
õpetaja enda kirikusse jutlustama ja nüüd ku-
lutatakse ka Ella kodukohas Jumala tõde.

Ella Simpson oli ise õnnelikustegewa tõe leid-
nud ja temast edasikantud tõe läbi sai nii
mõnigi eluförbes janunen hing Kristuse, selle
Jumala Talle juurde juhatatud.

Uoorsoo osakond.

Kõlwatuma elu tagajärjed.

Balju aastaid tagasi jalutas kord üks Italia
kunstnik oma kodulinna tänawatel. Wiimase aja
elurastused rõhujid teda nõnda, et ta ei saanud
enam rahulik olla oma töö juures, waid püüdis
wabas õhus liigutuste läbi oma meelt lahutada.
Ta lohtas jalutuskäigul üht noort poisssi, kellel
isaeranis ilus näojume oli, mida nähes see tema
peale nõnda mõjus, et ta selleks korralis kõi
oma mure ärakunastas. Selle näopildi peaksin
ma kindlasti omale maalima enda pildigaleri
jooks," mõttes ta iseeneses. „Kas ja ei tahaks
minu tõdlootta tulla ja lubada, et ma sinust
pildi maalitsin?" küsis ta sõbralikult. Poissi-
kene oli sellega koge nõus. Ta rõdmutas wäga
wõimaluse üle, waadata ilusaid maalitõid ja
muid haruldasi asju kunstniku tõdlojas, kuid
weel enam selle üle, kui ta lühilese paigalistu-
mise järele nägi maalilinal naeratawat pilti, mis
täpipealt tema sarnane oli.

Miski ei rõdmutanud seda kunstnikku enam,
kui waadelda seda meeldiwat, ilmsüütut näo-
pilti. Kui ta ilalgi, äritatud eht ka

muidu pahas tujus oli, juhtis ta koge oma
waate selle armsa pildi peale seinal ja need
ilusad, lootusrikkad näojooned rahustasid tema
süda.

Nii mitmedki kunsttõde waatamaskäijad
awaldasid soowi seda pilti ostu teel
omandada. Seid, eht ta küll waene oli ja
tihtigi rahapuuduse all kannatas, ei sõndanud
ta ilalgi oma „head inglit," nagu ta seda pilti
nimetas, äramüüa.

Nii mõõdufid aastad ja sagedasti mõttes
ta selle poisitse peale eneselt küsides, mis küll
temast wõis saanud olla. Seal meel tahaksin
teada, kuidas ta küll nüüd peaks wäljanägema."
Kas ma teda weel äratunneksin? Kas on
temast aus ja õiglane wõi autu mees saanud?
Sarnased mõtted waldasid teda alati, kui ta
poisitse näopilti waatles.

Kord oli kunstnik jälle, nagu alati, linnas
meelt-lahutamaks. Jalutades tänawatel nägi ta üht
noortmeest, kellel nii kurjad, otje jäledad ning
alatud näojooned olid, et tema tahmatalt seis-

tama jäi ja teda tähelepanelikumalt vaatles. „Misjuguine waade! Ma tahaks seda inetumat nägu pildistada ja seda siis oma pildigaleriis väljapanna, vastandiks oma „inglipildile,“ ütles kunstnik iseeneses. Noormees pööras kunstniku poole armuandi paludes, sest tema oli nii terjaja, kui ta waras.

Tulge minuga kaasa ja lubage et ma teist pildi maalin. Ma maksan teile selle eest kui palju teie soovite,“ ütles kunstnik lahtelt.

Noormees oli nõus ettepaneluga ja läks temaga kaasa. Kui pilt valmis ja nooremehele oma waewa eest tasu aramastud oli, pööras ta lohe ukse poole ja tahtis wälja minna.

Sääli juures langes tema pill seinal olewa poisitese pildi peale. Tema vaatles seda teraselt, kus juures ta lõpuks jüdamlikult nutma puhkes. „Mis teil wiga on?“, küsis kunstnik imestanult. Alles mõne minuti järele mõis noormees wastata. Waljusti nuttes näitas ta seinal olewa poisitese pildi peale ja ütles: „Katsküm-mend aastat tagasi kutsusite teie mind poisiteseena jüa ruumi, ja maaliste minust selle pildi. Nüüd olen ma muutunud niisuguseks toletiseks, et teie tahate minu läbi näidata, kui inetu ja wastik mõib langenud inimene olla. Alles nüüd mõistan ma, mis kurjus minust on teinud.“

Kunstnik oli äärmiselt üllatatud selle tunnis-tuse üle. Waewalt suutis ta uskuda oma filmi ja lõwou ning küsis lõpuks kaastundlikult, kuidas tema nii sügawale langenud olla. Noormees jutustas temale oma kurwa eluloo. Alles oma wanemate ainsam ja ilus poeg, on nad teda wäga hellitanud. Kuid tema olla lõpels oma

wanemad kaotanud ja kurja seltstonna seltta juhtunud, selle inetumad harjumused ja kurjad elukombed tema igapäiseks eeskujuks olnud. Need jäänud lõpels temale armsaks ja saanud täielisteks walitsejateks tema üle. Ta olla halwas seltstonnas kõi enda raha kaotanud ja nõnda suurde puudusesse sattunud.

Kes alati Kristuse eeskujuga vaatleb, saab lõpuks tema sarnatseks.

terjamist pidanud ta häbits ja et temal töötegemiseks harjumus puudus, olla ta wargale hakkunud. Peagi selle järele olla teda warguse pealt kinni tabatud ja ühes kõigealatumate kurjategijatega wangi pandud. Wangimajas olla ta aga weel enam kõlwatuse poole kaldunud, jällegi eeskujumõttes enda selttimeestest. Lõpels ähwardanud teda juba surmanuhtlus.

See jutustus oli üks toledamatest, mida kunstnik kunagi kuulnud ja see liigutas teda pisarateni. Tema julgustas noortmeest enda eluwiisi muutmisele ja lubas omalt poolt temale kõigis abiks olla, mis iialgi võimalik. Kuid see oli juba liig hilja.

Kaske haigus, mida ta oma kõlwatuna eluga endale saanud, kustutas enne tema elufüünla, kui ta ennaft parandada suutis.

Kunstnik ajetas selle pildi tema poisitese-põlwe pildi kõrwale ja kui keegi küsis, miks pärast ta niisugust põlastusfäratawat pilti enda pildikogus jallawat, siis jutustas ta kõigile selle nooremehe kurbloo, mida ta harilikult järgmiste sõnadega lõpetas: „Inglikliku armsuse ja puhtuse ning saatliku kurjuse wahel on ainult 20 a. wahet.“

Kuidas Jumal mind kutsus.

(Järg)

Mõne päewa pärast läksin ma lõikuse lauale, ilma et tagajärgede pärast kartnud oleks. Aga üks nägemata läsi juhtis seda ja sellele ei järgnenud mitte harilik tagajärjerikas edu,

ehi küll arsti seda kindlasti ootanud oli. Arstastaja taewane Isa ei mõinud mind maha jätta, sest Ta oli otsustanud mind ära peasta, kui Ta ta mind sellepärast surma wärawateni

viima pidi. Iga päevaga läks mu termis pahemaks kuni lõpuks arst minu seisukorra pärast kartust tundma hakkas.

Refföö tund lähenes. Usiaw haigeravitsejanna seisis minu woodi kõrval, minu üle walwates, kuna ma iga filmapilguga nõbremaks läksin.

Ma mõistsin, et surma eel seisin. Hirmus kartus täitis mu südant. Hirmsas tõsiduses tõusis mõte. Sa pead surema, ja kuhu lähed sa? Mis on igawit? Kus saad ja olema? Mis on sinu mõõdalainud elu olnud? Näis nagu oleks ma mustawasse, haigutawasse kuristiku waadanud, walmis iga filmapilt sinna hirmsasse sügawusse langema. Seal ei näinud ma mingisugust ärapeasemist olemat.

Lõpuks ütlesin ma oma haigeravitsejannale: „Kas ei wõi teie midagi minu heaks teha?”

„Ei,” wastas ta, „mitte midagi; ainult kui teie magada wõiksite, siis loodan, et hommituks paremaks saaksite.”

Omas südames tundsin ma, et hommituks surenud olen. Nõdrus suurenes ning kuristil tumenes. Ma tundsin nüüd, et laks jõudu wõitlemist minu sees jät äöl. Saatan ja tema sõjawägi ümbritsefid mind ja püüdsid mind saata meeleäraheitmisele.

Aga ma olen nii tänulik, et teine wägi — aulise Jumala Poja oma, kelle läbi saatan äravõidetud sai minu juures, minule teed ärapeasemiseks walmistas, kui ma aga õieti walida tahaksin.

Wimats tõusis minu sees mõte, nagu nõrk päikese kiir pimeduses: „Palu, et haigeravitsejanna sinu eest palwetaks.” Seal tuli jälle saatan oma araks tegema sõistusega, et ma juba liig ligi mustawa kuristikule olemat, ning peasemine hiljaks jäänud, kuid lõpuks wõtsin oma jõe kofku ning sõistastasin wärisewate huultega haigerawitsejannale: „Kas teie ei tahaks minu eest paluda?” Ja see armas kristlik tütarlaps põlwitas minu woodi ette.

Siin tahaksin ühe sõna haigerawitsejannadele ütelda. Oh, ma palun teid, kes teie surijate ja kannatajate woodi juures seisate, olge ühenduses suure Eluandjaga. Teie ei tea, millal teid kutsutakse palwetama mõne wäse hinge pärast, kes iga filmapilt sügawasse ja pimedasse igawiku-kuristikku wõib langeda. Mis siis, kui teie ei wõi palwetada? Teie olete kuulnud mõnebest, kes seda teha ei wõinud. Nad ei olnud ühenduses oma Meisõruga. Aga mõtelge mis oleks see mulle tähendanud, kui minu rawitseja minu eest palwetada ei oleks wõinud. Aga ma olin kindel, üks täht saab tema kroo-

nis hiilgama, et ta wõis üht surijat tütarlast aidata usu käega oma Sunistegijast kinni hakkama.

Mida ta palwetaks ei tea ma mitte. Waimline wõitlus oli nii suur olnud, et see mind täiesti ära kurnas. Aga must kuristil kaugenes wähehawal ning magus rahu tuli minu südamesse. Elu lõug oli peaaegu tatkemas, nii et ma waewalt mõtelda wõisin, aga Jumal luges minu südant ja mõistis kõik, mida Talle ütelda ei wõinud. Pea jäin ma magama ja hommitul olin juba palju parem.

Warsti peale seda teati, et ma kristlaseks saanud olin. Minu röömsad noored selfilised ei wõinud seda mitte mõista, kuidas niisugune asi üleüldse sündida wõis. Waewalt mõistsin ma seda isegi; aga ma teadsin, et see nii oli. Kõik loodus nägi teistsugune wälja. Kui ma lamasin laial hospidali rõdul pillamisi oma jõudu tagasi jaades siis näis iga puu ja lill ja pungake Jumala armastusest kõnelewat. Aga kui ma juba oma Piibelt lugeda wõisin, siis alles mõistsin mis see kõik tähendas. See õnnis jutustus Kolgatast, mis sugune toit oli see minu nälginud hingele! Ma usun, et ma teatud mõõdul wõin mõista seda suurt tõde, mis on leida Jõbi raamatus 33, 24: „Kui Jumal heidab armu tema peale ja ütleb: Luuasta teda et tema alla ei lähe anku, ma olen äralepita, mise hinna leidnud.”

Aga wõitlus ei olnud veel lõpenud. Jumal oli mind enesele wõitnud aga Ta ei olnud mind mitte veel kolmekordse ingli kuulutusele wõitnud. Ma tahtsin küll kristlane, aga mitte Seitsemenda päewa Adwerdist olla. Kui ma kodu tagasi pöödrasin, tuli ta üks kristlik haigerawitsejanna minuga kaasa.

Järgneb.

Ujatohased, tähtsad

waimulikud kõned

peetakse järgmistes linnades

Tallinn, Gonsiori tän. nr. 6.
 Tartus, Pihtwa tän. nr. 10, kort. 2.
 Narwas, Peetri turg, Luschkoimaja nr. 10.
 Rakweres, Piht tän. nr. 68.
 Tapal, Rabala tän. nr. 4.
 Waides, Lai tän. nr. 9.
 Pärnus, Karja tän. nr. 3.
 Kuresaares. Kõwer tän. nr. 5.
 Walgas, Uus tän. nr. 24.
 Wõrus, Jüri tän. nr. 6.

Wäljaandja: 1895 a. asutat. 7 p. Adw. Gesti Siit. Tellimised kui ka rahasaadetused saata Martha Kaba'le, Suur Kompassna tän. nr. 27, krt. 12, Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Wärengrub, Posti tän. 48, kort. 5, Narwas, kuhu kaastööd tulewad saata.